

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

OMAVALVONTASUUNNITELMA

MÄNTYRINTEEN LASTENSUOJELUYKSIKKÖ

Päivitetty 11.4.2025

Merja Isomaa

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Sisällys

Palveluntuottajan tiedot.....	3
1. Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	4
1.1 Toiminta-ajatus	4
1.2 Toimintaamme ohjaavat arvot.....	5
2. Ohjaukulttuuri ja AVEKKI-toimintamalli.....	6
2.1 Liikennevalomalli ohjauksen tueksi	8
3. Toimitilat.....	11
4. Riskienhallinta.....	11
4.1. Havainnot ja korvaavat toimenpiteet.....	12
4.2. Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista	13
4.3. Teknologiset ratkaisut	14
4.4 Terveystuon huollon laitteet ja tarvikkeet	14
4.5 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023, 29–30 §.....	14
5. Rajoitustoimenpiteet	15
5.1. Rajoitustoimenpiteiden käyttämisen yleiset edellytykset	15
5.2 Ohje rajoitustoimenpiteiden käytöstä Mäntyrinteellä.....	16
6. Omavalvontasuunnitelman laatiminen	17
7. Asiakkaan asema ja oikeuden.....	18
7.1. Asiakastyön kirjaaminen	18
7.2. Hyvän kohtelun suunnitelma	18
7.3 Hoito- ja kasvatussuunnitelma	22
7.4. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja osallisuus	22
7.5. Asiakkaan oikeusturva	24
7.6. Asiakkaiden ja läheisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan	25
kehittämiseen	25
8. Hyvinvoinnin tukeminen	25
8.1 Ravinto.....	25
8.2 Hygienia.....	26
8.3 Terveystuon huolto.....	26
8.4 Lääkehoito.....	27
9. Henkilökunta.....	27
10. Puhkeutus	28
11. Tietosuoja ja tietoturva	29
12. Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta.	29
12.1 Toiminnassa todetut kehittämistarpeet.....	29
13. Omavalvonnan toteutumisen seuranta.....	30

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Palveluntuottajan tiedot

Palveluntuottaja	
Yksityinen palveluntuottaja Nimi: Lakeuden Palveluyhdistys ry Palveluntuottajan Y-tunnus: 0243181-6	
Toimintayksikön nimi Mäntyrinteen lastensuojeluyksikkö ja perhepalvelut	
Toimintayksikön sijaintikunta yhteystietoiheen Tyrnävän kunta, Kunnankuja 4, 91800 Tyrnävä	
Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä Lastensuojelun laitoshoido ja perhepalvelut	
Toimintayksikön katuosoite Petäjäsuvannontie 3 D	
Postinumero 91950	Postitoimipaikka Temmes
Toimintayksikön vastaava esihenkilö Merja Isomaa	Puhelin 044 5767 006
Sähköposti merja.isomaa@lakeus.fi	
Toimintalupatiedot:	
Aluehallintoviraston luvan myöntämisaikajako 25.1.2016 7.6.2017 Luvan muutos 25.7.2024, muutoslupa henkilöstömitoituksen nosto 1.9.2024 alkaen	
Palvelu, johon lupa on myönnetty: Lastensuojelun laitoshoido ja perhepalvelut Mäntyrinteen viikarit 6.7.2017	
Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat	
Ei ole alihankintana ostettavia palveluja.	

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

1. Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

1.1 Toiminta-ajatus

Lastensuojelulaki 417/2007 ohjaa keskeisesti Mäntyrinteen toimintaa. Lain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

Mäntyrinne on Tyrnävän Temmeksellä sijaitseva 7-paikkainen sijaishuollon erityisyksikkö. Mäntyrinne on suunniteltu vastaamaan lapsen ja nuoren tarpeisiin, joilla on neuropsykiatrisia ja autismikirjon piirteitä, kehitysvammaisuutta tai haasteita esimerkiksi koulunkäynnissä, käyttäytymisessä tai psyykkisessä voinnissa.

Mäntyrinteellä tavoitteenamme on tarjota lapsille laadukas hoito ja kasvatusta sekä turvallinen ja virikkeellinen kasvuympäristö, jossa he saavat kasvaa ikä- ja kehitystasoa huomioiden aikuisuuteen, oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa. Ajatuksena on, että aikuinen tukee, ohjaa, kasvattaa ja rajaa lapsen elämää aina heidän parhaakseen. Hyvä kohtelu, ymmärrettävä vuorovaikutus ja tavoitteellinen toiminta auttavat nuorta ja perhettä sitoutumaan asetettuihin tavoitteisiin.

Toimintamme tähtää lasten perusturvan syntymiseen, toimintakyvyn ja omatoimisuuden lisäämiseen ja tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Toiminta perustuu säännölliseen päivärytmiin sekä koulunkäynnin, tärkeiden ihmissuhteiden ja vapaa-ajan harrastusten tukemiseen sekä lapsen omien vahvuuksien löytämiseen.

Strukturoimme päivä- ja viikko-ohjelman, jotta arjen hahmottaminen helpottuisi. Strukturoitu päivä- ja viikkorytmi auttavat hahmottamaan ja muistamaan asioita. Strukturointi antaa lapselle ja nuorelle tietoa oman toiminnan pohjaksi, esimerkiksi mitä tehdään, missä tehdään, kuinka kauan ja kenen kanssa. Strukturointi luo turvallisuutta myös traumatisoituneille lapsille. Tuemme kommunikaatiota myös kuvilla ja sosiaalisilla tarinoilla.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

1.2 Toimintaamme ohjaavat arvot

ASIAKKAAN JA TYÖKAVERIN ARVOSTUS JA KUNNIOITUS (yksilöllisyyden huomioiminen ja yksilöllinen kohtaaminen, erilaisuuden hyväksyminen)

ASIAKKAAN TARPEISTA HUOLEHTIMINEN (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen)

VASTUULLISUUS JA SITOUTUMINEN (perustehtävä, yhteisistä sopimuksista ja menetelmistä kiinnipitäminen, yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen)

YHTEISÖLLISYYS (asiakaslähtöisyys, tiimityö, johtaminen, yhteinen kieli, yhteistyö, yhteinen todellisuus ja yhteinen tavoite)

LÄSNÄOLO (välittäminen, empaattinen kohtaaminen, turvallisuus)

HUUMORI (armollisuus itseä kohtaan, ilo, nauru ja innostus, työn positiivinen ajattelu)

OIKEUDENMUKAISUUS JA TASA-ARVO

OSALLISUUS: Lapsi osallistuu omien asioiden käsittelyyn ja suunnitteluun. Kunnioitamme lapsen tunteita perhettään kohtaan ja tuemme hänen osallisuuttaan perheessä. Työntekijän osallisuus työyhteisössä antaa mahdollisuuden vaikuttaa asioihin.

TURVALLISUUS: Edellytys lapsen myönteiselle kehitykselle. Turvallisuuden rakentumisen kannalta on tärkeää toimia siten, että ketään ei loukata eikä kiusata. Arkipäivän toimintojen ja aikuisten menettelytapojen tulee olla ennustettavia ja sopimuksista on pidettävä kiinni. Turvallisuutta lisää kokemus siitä, että aikuiset viimekädessä kantavat vastuun tehdyistä päätöksistä. Aikuisten työyhteisössä kokema turvallisuus on edellytys turvallisen ilmapiirin luomiseen. Sen takaamme riittävällä ja hyvin koulutetulla henkilökunnalla.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

2. Ohjauskulttuuri ja AVEKKI-toimintamalli

Mäntyrinteen ohjauskulttuuria rakennetaan jatkuvasti Avekki-konsultaation avulla. Koulutukset ovat toteutuneet työyhteisöille prosessinomaisena ja rakentuneet vuorovaikutusteemojen ja Avekki-koulutuksen sisällöistä ja henkilökunnan toiveista sekä asiakastyön tarpeista käsin.

Koulutuksessa on hyödynnetty terapeutin yhteisön toimintamallia (Jyväskylän Koulutuskeskus), kognitiivisen psykoterapian tietoutta terapeutti (YET) Kari Hakkaraisen ohjauksessa, trauma- ja kriisiterapian osaamista, kiintymyssuhdeajattelua sekä yhteisöjen turvallisuuden ja hallinnan näkökulmia (AVEKKI-osaamiskeskus).

Koulutusprosessissa on erityisesti syvennytty Mäntyrinteen työyhteisöjen vuorovaikutusilmiöiden tutkimiseen vuosittain enenevässä määrin. Koulutuksen vuorovaikutusilmiöitä käsittelevissä osuuksissa on hyödynnetty dialogisuus-, reflektiivisuus- sekä mentalisaatioteorioita.

Keskeistä Mäntyrinteen ohjauskulttuurissa on ihmisarvon kunnioitus käyttäytymisestä riippumatta, asiakkaan aggression ja tilanteeseen suhteutettu hallinta sekä asiakaslähtöisyys. Arjessa pyritään etsimään ohjauksellisia keinoja hallita asiakkaan aggressiota, jotta rajoittamistoimenpiteitä tarvittaisiin mahdollisimman vähän. Käytössä on muun muassa liikennevalomalli, jonka käyttöä pyrimme jalkauttamaan myös verkostotyöhön, esimerkiksi koulujen ja perheiden kanssa tehtävään työhön. Liikennevalomalli perustuu asiakkaan profilointiin liikennevalojen mukaan. Profiloinnin perusteella etsimme keinoja ja ohjaustapoja, millä asiakas saadaan pysymään vihreällä alueella ja aggressiota ja tunneperäistä käyttäytymistä olisi mahdollisimman vähän. Ohjauksessa on vahvasti läsnä tunnetaitoinen ohjaus. Tunnetaitoinen ohjaus sen menetelmät ovat osana arkea. Mäntyrinteellä haastavankin käyttäytymisen takana olevia tunteita ja tarpeita harjoitellaan tunnistamaan sekä säätelemään muun muassa kanssasäätely -menetelmän avulla. Tunteiden säätelyn taidot lapsi oppii aina ihmiskontakteissa ja siksi aikuisten rooli on tässä merkittävä. Lapsi on vasta oppimismatkan alussa ja säätelystä vastaavat aivojen osat kehittyvät noin 25–28-vuotiaaksi saakka. Ilman tukea lapsi ei osaa säädellä tunteitaan.

Toiminnassamme korostuvat säännöllinen viikko- ja päiväohjelma, selkeät rajat oikean ja väärän välillä. Säännöissä korostuvat lapsen oikeudet ja velvollisuudet ikä- ja

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

kehitystaso huomioiden. Painotetaan muun muassa lapsen oikeutta turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön ja lapsen oikeutta fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen. Lapselta edellytetään, että hän käy koulua, noudattaa sääntöjä ja sopimuksia, kohtelee kunnioittavasti muita ja osallistuu sovittuihin arkitöihin; lapsen ikä, taidot ja kyvyt huomioiden.

Päivä- ja viikkorytmi auttavat hahmottamaan ja muistamaan asioita. Struktuuri antaa lapselle ja nuorelle tietoa oman toiminnan pohjaksi esimerkiksi mitä tehdään, missä tehdään, kuinka kauan ja kenen kanssa ja mitä seuraavaksi tehdään. Aikuisten ennustettavissa oleva toiminta auttaa myös niitä lapsia, joilla on haasteita käyttäytymisen kanssa, puutteita oman toiminnan ohjauksessa tai tarkkaavaisuudessa. Tuemme kommunikaatiota kuvilla ja sosiaalisilla tarinoilla.

Ohjaajat tukevat ja rohkaisevat lapsia säännölliseen arkeen, joka pitää sisällään aktiivista toimintaa ja lepoa. Opeteltaviin asioihin kuuluvat mm. sosiaalisten taitojen opettelu, henkilökohtaisesta hygieniasta ja itsestä huolehtimisen taitoja, oman huoneen ja asuinympäristön siistinä pitäminen sekä henkilökohtaisista ja yhteisistä tavaroista ja välineistä huolehtiminen.

Lapset osallistuvat kodinhoidollisiin tehtäviin kukin vuorollaan taitojensa mukaisesti. Ruoka valmistetaan Mäntyrinteellä itse ohjaajien toimesta erityisruokavaliot huomioiden. Lapset voivat osallistua ruoanlaittoon yhdessä ohjaajien kanssa. Lapsille tarjotaan vähintään viisi (5) ateriaa päivässä (aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala). Lapsella on mahdollisuus saada esimerkiksi myöhäinen iltapala, jos hän kokee olevansa nälkäinen.

Jokaiselle lapselle tehdään hoito- ja kasvatussuunnitelma tukemaan lapsen asiakassuunnitelmaa. Siihen kirjataan lapsen tavoitteet ja menetelmät tavoitteiden toteutumiseksi. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa päivitetään ja käsitellään vähintään kerran vuodessa. Lapsi ja hänen perheensä osallistuvat tavoitteiden ja menetelmien pohtimiseen, näin heidän osallisuutensa omissa asioissa toteutuu.

Mäntyrinteen lastensuojeluyksikössä on nimetty tiimivastaava, joka huolehtii pääasiallisesti yhdessä lapsen omaohjaajan kanssa yhteistyöstä lapsen tukiverkoston kanssa, hakemusten täyttämisestä, suunnitelmien ja raporttien valmistumisesta, sekä käytännön asioiden järjestelystä. Tiimivastaava työskentelee yhteistyössä lapsen omaohjaajan sekä palvelupäällikön kanssa. Tiimivastaava työskentelee

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

toimistotyöaikana, ja on näin helposti esimerkiksi koulun ja sosiaalitoimen tavoitettavissa.

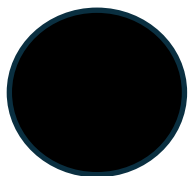
Vapaa-ajan harrastukset ovat keskeinen osa Mäntyrinteen toimintaa. Pyrimme vastaamaan lasten yksilöllisiin toivomuksiin. Teemme monenlaisia retkiä ympäri vuoden lähelle ja kauemmas. Osallistumme aktiivisesti myös lähiympäristön tapahtumiin. Tyrnävän kunta tarjoaa hyvät mahdollisuudet esimerkiksi hevosharrastuksiin. Seurakunnan nuorisotoiminta ja 4H tarjoavat paljon kerhotoimintaa. Lisäksi lähikunnista löytyvät rajattomat harrastusmahdollisuudet.

Mäntyrinteellä lapsi saa kuukausittain sopimusten mukaisen käyttörahan ja vaaterahan 70 €. Vaateostokset tehdään yhdessä omaohjaajan kanssa. Lasten kotimatkat perhetapaamisille maksetaan talon puolesta ja tarvittaessa järjestetään kuljetus. Kotijaksojen ajalta maksetaan lapsen vanhemmalla luonapitokorvaus. Mäntyrinteen käytössä on tila-auto, ajomatkan aikana ajovastuussa oleva työntekijä huolehtii kuljetuksen turvallisuudesta.

2.1 Liikennevalomalli ohjauksen tueksi

MUSTA

Työntekijäresurssit, toimitilan rakenteet, osaaminen. Psykoottisuus, itsetuhoisuus jne.

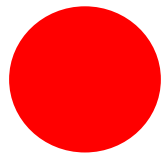
- etsitään ja mietitään missä hoidetaan, tilanteen mukainen hoito, yksilön vai yhteisön etu?
- tilanne voi "sairastuttaa" koko työyhteisön, lamauttaa tai muuttaa ilmapiirin
- Vahva resursointi, kunnes oikea hoitopaikka löytynyt

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

PUNAINEN

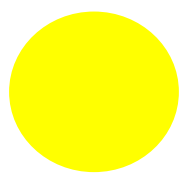
(Tunne jää yksin. Ihminen putoaa peilisolujärjestelmään. Aivot ei ole käytössä enää. Tunne 67 % yli. 82 % peilisolut ei toimi, aivot jumii.)

- työntekijän tunnetila voi ohjata asiakkaan tunnetta
- non-verbaalinen viestintä
- kehon asennot, ilmeet ja eleet
- stressireaktiot
- ammatillinen ja organisoitu toiminta
- hätäsuunnitelmat
- Asiakkaan toiminta on rikkovaa
- sosiaalinen vuorovaikutus ei toimi

KELTAINEN

(tunne ja mieli aktivoituu. stressi aktivoituu. tunne 42 %-67 %)

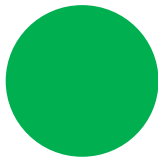
- järki ja tunne kulkee mukana.
- ammatillista tukea
- vuorovaikutuksen keinoin palauttaa vihreälle alueelle
- hätäntynyt, huolestunut
- stressi aktivoituu
- annetaan tukea ja apua
- stressin ilmeneminen ja toiminta
- tilanteissa. aktiivinen puuttuminen
- varasuunnitelmat
- asiakas negatiivistasoinen
- Kuormittavia asioita

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

VIHREÄ

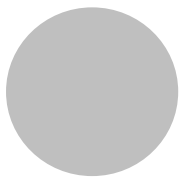
(tunne alle 42 %)

- stressittömyys
- arki sujuu
- levollisuus
- rauhallisuus
- ottaa vastaan ohjeita

HARMAATASO

(tunne alle 24 %)

- alivirittyneisyys
- ei yhteyttä (kuinka luodaan kanava yhteydelle ja kuntoutukselle)
- jaksaminen on vähäistä
- sisäänpäin kääntynyt maailma. Itsemurha ajatukset, aggressio iso osa ohjauksen ja kuntoutuksen tarvetta
- Uhka: siemen väkivallalle, arvaamattomuus, impulsiivisuus
 - o haastetaan narratiivi ulos
 - o palautetaan inhimillisyys
 - o haastetaan sisäinen narratiivi

TAVOITE

→ yhdenmukaiset reaktiot

→ ennakoitavuus

→ arkeen keinoja, miten tunnetila saadaan tuotua takaisin vihreälle

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

3. Toimitilat

Mäntyrinne on puurakenteinen yksikerroksinen 1990 rakennettu entinen palvelutalo. Koko-naispinta-ala 407,5 m². Tila jaettu kuuteen palo-osastoon. Oleskelutilat ovat yhteiset; pelitila, sekä oleskeluhuone. Lisäksi yksiköllä on harrastetila yhdistyksen rivitalossa, joka sijaitsee asuinyksikön välittömässä läheisyydessä. Pyykkihuoltoa varten on oma kuivausrumpu ja pesukone.

Lasten huoneet ovat 12m²-40m² kokoiset. Jokaisessa huoneessa on ikkuna. Osassa huoneista on omat WC:tä ja suihkut. WC-tiloja lapsille on kuusi kappaletta sekä henkilökunnalle yksi oma. Pesutiloja asiakkaille on viisi. Sauna sijaitsee piharakennuksessa. Saniteettitilat jaetaan tyttöjen ja poikien kesken.

Henkilökunnalle on oma wc ja pukutila. Lisäksi henkilökunnan käytössä on myös viereisen rivitalon yksiöitä, joita voi tarvittaessa käyttää pukeutumis- ja saniteetti tiloina. Henkilökunnalla ja palvelupäälliköllä on omat toimistonsa.

4. Riskienhallinta

Mäntyrinteellä omavalvonnan lähtökohtana on asiakasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen. Riskien riittävän varhainen tunnistaminen antaa meille mahdollisuuden niiden ennaltaehkäisemiseen ja suunnitelmalliseen puuttumiseen. Omavalvontamme perustuu riskienhallintaan, jossa arvioimme palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia uhkia järjestelmällisesti ja monipuolisesti. Riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta, ei-avoimesta toimintakulttuurista, tiloista, perusteettomasta asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta tai asiakkaiden keskinäisestä käyttäytymisestä tai asiakkaan käyttäytymisestä itseään kohtaan.

Mäntyrinteellä on tavoitteena mahdollisimman matala kynnyks asioiden, huolien ja epäkohtien puheeksi ottamiseen. Riskienhallinnan edellytyksenä on työyhteisön

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa niin henkilöstö kuin lapset ja heidän läheisensä uskaltavat ottaa esiin laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

Henkilökunnan kanssa on mietitty yhdessä työhön liittyvät riskit ja miten niitä ennaltaehkäistään. (Katso riskienkartoituslomake). Lisäksi asiakkaille on mietitty toimintatavat, joiden avulla mahdollisia väkivaltatilanteita ennakoidaan ja kuinka työntekijät toimivat haastavissa tilanteissa, jotta tilanne ei eskaloituisi. Jokaiselle lapselle on laadittu omat liikennevalot ohjauksen tueksi. Avekki-toimintamallilla on tärkeä osa turvallisen ohjausympäristön rakentamisessa. Lisäksi on ohjeistukset ulkoisen ja sisäisen uhan varalle sekä varautumisohje sähkökatkojen varalle. Nämä ohjeistukset käydään läpi perehdytysohjelman aikana.

Lakeuden Palveluyhdistys ry:llä on käytössä Whistleblowing-ilmoituskanava. Henkilökunta voi tehdä ilmoituksia nimettömänä. Väärinkäytöksellä tarkoitetaan rikokseen verrattavaa toimintaa, joka kohdistuu työnantajaa kohtaan, kuten petosta, kavallusta, korruptiota (lahjusten antaminen ja vastaanottaminen), ympäristörikosta, yleisen edun vastaista toimintaa tai vakavaa epäluottamusta työnantajaa kohtaan. Ohjelman avulla voidaan ilmoittaa väärinkäytösepäilyistä EU:n Whistleblowing-direktiivin ja kansallisen ilmoittajansuojelulain mukaisesti. Sovellus mahdollistaa saapuneiden ilmoitusten luokittelun, anonyymin lisätietopyynnön, toimenpiteiden määrittelyn ja seurannan, sekä raporttien muodostamisen aineistosta. WBRpro on www-selaimella käytettävä tietokantasovellus, jota käytetään Awanic Oy:n hallinnoimalta palvelimelta. Yhteys palvelimelle on SSL-suojattu ja lisäksi pääsy voidaan haluttaessa rajoittaa IP-osoitteiden perusteella

4.1. Havainnot ja korvaavat toimenpiteet

Tietoa havaituista kehittämisehdotuksista ja puutteista saadaan eri tahoilta. Havainto puutteista voi tulla henkilöstökunnalta, omavalvonnan kautta, omaisilta, asiakkailta tai viranomaisvalvonnasta. Lakeuden Palveluyhdistys ry:llä on käytössään HaiPro -raportointityökalu potilas- ja asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien raportointiin.

Poikkeamat, läheltä piti –tilanteet, työtapaturmat, lääkehoidon poikkeamat, väkivaltatilanteet ja kiinteistön korjaustarpeista tehdään HaiPro-ilmoitus. Tapahtumien vakavuus, todennäköisyys ja haitta asiakkaalle tai työntekijälle

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

arvioidaan, ja jokainen tapahtuma käsitellään yksikkökohtaisissa tiimeissä ja tarvittaessa johtoryhmässä. HaiPro -ohjelmasta saadaan tilastotietoja, kun työn laadun ja turvallisuuden kehitystä arvioidaan. HaiPro:n tilastotietoja käytetään yksiköiden toiminnan kehittämiseen.

Poikkeamat käsitellään kyseisen toimintayksiköiden tiimissä. Tiimissä mietitään korjaavat toimenpiteet, mahdolliset ennaltaehkäisevät keinot ja aikataulut poikkeaman korjaamiselle. Poikkeaman käsittelyt, aikataulut ja toimenpiteet kirjataan tiimimuistioon. Vakavista poikkeamista raportoidaan toiminnanjohtajalle välittömästi. Työturvallisuuspoikkeamat ja muut työturvallisuuteen liittyvät asiat menevät myös työsuojelutoimikunnan tietoon.

Viranomaisilta saatuihin selvityspyyntöihin vastataan määräaikaan mennessä. Asiakkailta saatuun palautteeseen ja epäkohtailmoitukseen reagoidaan heti ja asiakkaalle menee tieto, miten havaittu epäkohta tai virhe korjataan.

4.2. Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

Mäntyrinteellä on olemassa olevia riskienhallinnan ja omavalvonnan toimeenpanon ohjeistuksia ja foorumeita, kuten:

- Palo- ja pelastussuunnitelma
- Palotarkastukset ja niistä tehdyt kirjaukset ja pöytäkirjat
- Työterveyshuolto ja työterveydenhuollon toimintasuunnitelma
- Työterveyshuollon työpaikkaselvitykset n. 3 vuoden välein
- Varhaisenpuuttumisen malli, henkinen väkivalta -ohje, päihdeohjelma, ilmoitus häirinnästä
- Uhka- ja vaaratilanteiden toimintaohjeet
- Lääkehoitosuunnitelma
- Perehdytysmateriaali: uuden työntekijän perehdytysohjelma sekä yksikön perehdytyskansio
- Sisäiset koulutukset / ohjeistukset rajoitustoimenpiteistä
- Henkilökunnan täydennyskoulutussuunnitelma
- Työyhteisön työnohjaus
- Virkistyspäivät ja kehittämispäivät
- Kehityskeskustelut
- Yhteisökokoukset sijoitetuille lapsille
- Hyvän kohtelun suunnitelma

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

4.3. Teknologiset ratkaisut

Yksikössä on kameravalvonta sisäänkäynneillä. Kameroiden tarkoitus on toimia yöllä työntekijän turvana, jotta hän näkee, ketä ulko-ovilla on. Kamerat on sijoitettu ulko-oville.

Lisäksi yksikössä on automaattinen paloilmoitin järjestelmä, mikä hälyttää suoraan hälytyskeskukseen. Automaattiset paloilmoittimet ovat yksikön jokaisessa huoneessa ja yhteisissä tiloissa. Paloilmoitus menee suoraan hätäkeskukseen ja palokunta tulee automaattisesti paikalle. Jos palohälytys on laukaistu esimerkiksi yksikön lasten toimesta hätänappia painalla, yksiköstä soitetaan ja perutaan palolaitoksen tulo.

Yksikön sähkölukot on asennettu lasten turvallisuuden vuoksi. Lukitusjärjestelmä on kytketty automaattiseen paloilmoitinjärjestelmään, mikä mahdollistaa ovien avautumisen palohälytyksen aikana. Sähkölukituista ovista pääsee tarvittaessa ulos myös ilman avainta. Ovet avataan lapsille heidän halutessaan ulos tai sisälle.

4.4 Terveysten huollon laitteet ja tarvikkeet

Mäntyrinteellä käytössä on alkometri ja verenpainemittari sekä sairaalasänky. Alkometri ja verenpainemittari kalibroidaan säännöllisesti. Terveysten huollon laitteiden kunto tarkistetaan säännöllisesti.

4.5 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023, 29–30 §

Työntekijän tulee ilmoittaa viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä toimipisteen palvelupäällikölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan palvelun toteuttamisessa. Mäntyrinteen palvelupäällikkö ryhtyy toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan tai muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Palveluntuottajan (yksikön vastuuhenkilön) tulee ilmoittaa palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakasturvallisuutta olennaisesti vaarantaneet epäkohdat

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

sekä asiakasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita toimipiste ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisoin toimin.

Ilmoituksen tehneeseen työntekijään ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. Yksikön palvelupäällikkö tiedottaa ilmoitusvelvollisuudesta yksikössä työskenteleville työntekijöille ja uudet työntekijät perehdytetään ilmoituksen tekemiseen osana perehdytysprosessia. Palvelupäällikkö vastaa siitä, että henkilöstö on tietoinen ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä.

5. Rajoitustoimenpiteet

Mäntyrinteelle sijoitetuilla lapsilla voi olla kehitysvammaisuutta, neuropsykiatrisia haasteita sekä käytökseen ja impulsiivisuuteen liittyviä haasteita. Mäntyrinteellä voidaan joutua käyttämään lastensuojelulain mukaisia rajoituspäätöksiä, joita ovat muun muassa liikkumisvapauden rajoittaminen, kiinnipitäminen (sisältää lapsen siirtämisen), aineiden ja esineiden haltuunotto, henkilötarkastus ja henkilökatsastus sekä yhteydenpidon rajoittaminen. Eristäminen on äärimmäinen rajoituskeino, minkä avulla voidaan taata toisten lasten turvallisuus. Mäntyrinteellä eristämistä ei voida toteuttaa, koska lapseen on oltava eristämisen aikana näköyhteys ja eristämiseen varattu tiloja ei ole. Äärimmäisissä tilanteissa asiakasta pidetään kiinni tai soitetaan virka-apua.

Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa ainoastaan kiireellisesti sijoitettuun, huostaanotettuun tai hallinto-oikeuden väliaikaisella määräyksellä sijoitettuun lapseen. Toimenpiteitä ei saa käyttää rangaistuksena tai jos lapsi on sijoitettuna avohuollon tukitoimena.

5.1. Rajoitustoimenpiteiden käyttämisen yleiset edellytykset

Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen rangaistuksena on kiellettyä. Toimenpiteitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus. Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä on valittava aina lievin mahdollinen toimenpide ja toimenpiteen käyttäminen on lopetettava heti, kun sen käytölle ei

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

enää ole lain mukaisia perusteita. Toimenpidettä on myös heti lievennettävä, jos se on mahdollista.

Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä lapsen tilannetta on seurattava jatkuvasti ja on tehtävä päätös toimenpiteen lopettamisesta, jos perusteita jatkamiselle ei enää ole. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava aina mahdollisimman turvallisesti, lievintä rajoitusta käyttäen ja lapsen ihmisarvoa kunnioittaen.

5.2 Ohje rajoitustoimenpiteiden käytöstä Mäntyrinteellä

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, lapsen ja hänen läheisensä kanssa käydään läpi mahdolliset rajoitustoimenpiteet, mitä lapseen voidaan joutua kohdistamaan. Rajoitustoimenpiteiden käytön vähentämiseksi jokaiselle lapselle, kehen todennäköisesti voidaan joutua kohdistamaan rajoitustoimenpiteitä, tehdään henkilökohtainen suunnitelma rajoitustoimenpiteiden välttämiseksi. Suunnitelma kirjataan liikennevalo -malliin. Suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet, miten ennakoimalla on mahdollista rauhoittaa tilanne ja siten välttyä rajoitustoimenpiteiden käytöltä. Suunnitelmaan kirjataan myös, miten ohjaaja voi omalla toiminnallaan rauhoittaa tilannetta ilman rajoitustoimenpiteitä. Jos ennakointi ei auta ja rajoitustoimenpiteiden käytön edellytykset täyttyvät voidaan rajoitustoimenpiteitä kohdistaa lapseen.

Rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus vaatii. Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä tulee aina valita lievin mahdollinen rajoitustoimenpide. Rajoitustoimenpiteistä päättää laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva ohjaaja. Uusi henkilökunta perehdytetään rajoitustoimenpiteiden käyttöön perehdytysuunnitelman mukaisesti ja Avekki-toimintamalli käydään läpi aina uuden työntekijän kanssa.

Rajoitustoimenpiteet on aina kirjattava asianmukaisella tavalla lapsen asiakirjoihin. Kirjaamisella on tärkeä merkitys arvioitaessa lapsen tarvitsemaa apua ja tukea. Jos rajoitustoimenpiteitä käytettäessä käy ilmi, että asiakassuunnitelmaa on tarkistettava välittömästi, laitoksen johtajan tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluvan ohjaajan on viipymättä ilmoitettava asiasta lapsen

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsen kanssa keskustellaan häneen kohdistettujen rajoitustoimenpiteiden syistä ja mahdollisista vaikutuksista hoito- ja kasvatussuunnitelmaan ja asiakassuunnitelmaan heti tilanteen rauhoituttua. Päätökset annetaan tiedoksi lapsen huoltajalle ja 12 vuotta täyttäneelle lapselle sekä lasten vanhemmille / huoltajalle. Lapsen kohdistuneet rajoitustoimenpiteet raportoidaan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle viipymättä, viimeistään seuraavana arkipäivänä. Tilanteen ollessa akuutti on oltava yhteydessä sosiaalipäivystykseen. Valitus- ja muutoksenhakukelpoisista päätöksistä valitusoikeus/muutoksenhakuoikeus annetaan tiedoksi lapselle ja hänen huoltajalleen tai lailliselle edustajalle. Mäntyrinteen henkilökunta auttaa lasta valituksen kirjaamisessa.

Rajoitustoimenpiteen aikana lapsen tilaa on tarkkailtava ja rajoitustoimenpide on lopetettava heti, kun se on mahdollista. Tarvittaessa voidaan konsultoida PPSHP psykiatrian päivystystä tai yhteispäivystystä tai lapsen hoitavaa lääkäriä. Tarvittaessa hälytetään lisää henkilökuntaa paikalle. Muistetaan huomioida myös muut lapset ja heidän turvallisuutensa. Avekki-toimintamallin mukaisesti haastavissa tilanteissa siirrytään työparityöskentelyyn ja yksi ohjaaja rauhoittelee ja huomioi toiset lapset.

6. Omavalvontasuunnitelman laatiminen

Mäntyrinteellä laaditaan sosiaalipalvelujen omavalvontasuunnitelma. Henkilöstö osallistuu suunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan toimintayksikön käytännöt ja toimenpiteet omavalvonnan toteuttamiseksi. Palvelupäällikkö vastaa toiminnan toteutumisesta lakien, viranomais määräysten ja sopimusten mukaan ja huolehtii siitä, että toimintayksikössä toteutetaan omavalvontaa palvelun laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Omavalvonnassa havaitut heittämisriskit julkaistaan julkisuutta edistävällä tavalla neljän kuukauden välein Mäntyrinteen omavalvontasuunnitelmassa. Omavalvontasuunnitelma julkaistaan Lakeuden Palveluyhdistys ry:n kotisivuilla.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

7. Asiakkaan asema ja oikeuden

7.1. Asiakastyön kirjaaminen

Kirjaamisen periaatteista käydään keskustelua säännöllisesti työyhteisössä siitä mitä ja miten kirjataan asiakkaan asiakirjoihin. Mäntyrinteen palvelupäällikkö ja tiimivastaava vastaavat asiakastyönkirjaamisen perehdyttämisestä ja tarvittaessa henkilökunnalle voidaan järjestää kirjaamiskoulutusta. Jokainen työntekijä on veloitettu kirjaamaan jokaisessa työvuorossa asiakkaan asiakirjoihin ja jokaisesta asiakkaasta kirjataan päivittäin. Näin kirjaaminen on ajantasalla. Palvelupäällikkö ja tiimivastaava seuraavat kirjaamisen ajantasaisuutta ja laatua.

7.2. Hyvän kohtelun suunnitelma

Mäntyrinteellä lapset saavat oman sosiaalityöntekijän yhteystiedot ja lapsia kannustetaan olemaan yhteydessä sosiaalityöntekijään itse omalla puhelimella. Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot löytyvät Mäntyrinteen omavalvontasuunnitelmasta ja ilmoitustaululla. Omavalvontasuunnitelma on nähtävillä ja kaikkien saatavilla yksikössä sekä Socfinderissa (<https://search.socfinder.com/>). Mäntyrinteen työntekijät auttavat lapsia tarvittaessa tekemään kantelun, valituksen, muistutuksen tai muun yhteydenoton, jos lapsi on kokenut tulleen kohdelluksi epäoikeudenmukaiseksi. Näitä tehdessä lapsi kohdataan kunnioittavasti ja kerrotaan asian etenemisestä lapselle. Muistutukset käsitellään 14 vuorokauden kuluessa.

Mäntyrinteellä työskentelevillä ohjaajilla ja harjoittelijoilla on myös velvollisuus tuoda esille epäkohtia sekä ottaa yleiseen keskusteluun asioita, mitkä kaipaavat muutosta ja ovat mahdollisesti ristiriidassa voimassa olevan lainsäädännön kanssa. Työntekijät ottavat ensin yhteyttä omaan esimieheen epäkohdan korjaamiseksi. Jos yksikön esimies ei reagoi esille tulleeseen epäkohtaan ottavat työntekijät yhteyttä Lakeuden Palveluyhdistys ry:n toiminnanjohtajaan ja jos toiminnanjohtaja ei reagoi asiaan voi työntekijä yhteydessä aluehallintovirastoon.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Mäntyrinteellä asuvien lasten kanssa on käyty yhteispalaverissa keskustelua, mitä heille tarkoittaa hyvä hoito ja kohtelu.

Lasten näkemys hyvästä hoidosta ja kohtelusta

- o tulee kuulluksi
- o kukaan ei kiusaa
- o ohjaajat hymyilevät
- o yksikössä viihtyy hyvin

Mäntyrinteen näkemyksiä hyvästä kohtelusta

Lapset ja nuoret saavat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Heitä kuullaan ja kuunnellaan ja aikuiset ovat aidosti kiinnostuneita lapsen ja nuoren asioista. Lasten ja nuorten mielipiteitä ja näkemyksiä käydään läpi keskiviikkoisin pidettävässä yhteisöpalaverissa. Yhteisöpalaverissa lapset muun muassa suunnittelevat yhdessä ohjaajien kanssa viikon ruokalistaa, tuodaan esille toiveita arkeen ja suunnitellaan erilaisia toimintoja ja retkiä. Yhteisöpalaverissa voidaan käydä läpi myös mieltä painavia asioita, kuten sukkiin jättämistä keskelle lattiaa tai muuta lasten tärkeäksi kokemaa asiaa. Vuosittain ja aina tarvittaessa yhteisöpalaverissa käsitellään myös hyvän kohtelun suunnitelma. Mäntyrinteellä lapsia kohdellaan tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, ottaen huomioon lapsen yksilöllisyys. Mäntyrinteen säännöt luovat isot raamit toiminnalle ja jokaisen lapsen kohdalla käytetään yksilöllistä harkintaa lapsen ja nuoren tarpeet huomioiden. Päätöksissä huomioidaan aina lapsen etu ja jokainen tapaus harkitaan erikseen. Kasvatusta toteutettaessa otetaan huomioon lapsen ikä ja kehitystaso.

Erityisen tärkeänä Mäntyrinteellä pidetään aikuisten ja lasten välistä ystävällistä ja kunnioittavaa kohtaamista sekä fyysistä koskemattomuutta. Uskomme, että voimme asettaa rajat struktuurin ja vuorovaikutuksen keinoin lasta tai nuorta ja perhettä yhteistyöhön haastaen. Henkilökuntaa koulutetaan ja yhdessä pyrimme pohtimaan, miten voimme rakentaa turvallista arkea ilman rajoituksia. Itsemääräämisoikeuden tukeminen on osa kasvatustyötä. Vastuut ja velvollisuudet ovat osa lasten ja

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

nuorten arkea. Lasten ja nuorten annetaan tehdä omia ratkaisuja. Muistamme, että kaikki teemme virheitä ja niistä opitaan. Pyrimme toteuttamaan lasten ja nuorten toiveita harrastusten ja retkien osalta. Tavoitteena olisi löytää sopiva harrastus jokaiselle. Teemme monenlaisia retkiä ympäri vuoden lähelle ja kauemmas. Osallistumme aktiivisesti myös lähiympäristön tapahtumiin.

Mäntyrinteen hoito- ja kasvatustyötä pohjautuu Lakeuden Palveluyhdistys ry: arvoihin:

Yhdistyksen arvot: Yksilöllisyys, Yhteisöllisyys ja Ystävällisyys

- Asiakkaan ja työkaverin arvostus ja kunnioitus (yksilöllisyyden huomioiminen ja yksilöllinen kohtaaminen, erilaisuuden hyväksyminen)
- Perustarpeista huolehtiminen (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen)
- Vastuullisuus ja sitoutuminen (perustehtävä, yhteisistä sopimuksista ja menetelmistä kiinnipitäminen, yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen)
- Yhteisöllisyys (asiakaslähtöisyys, tiimityö, johtaminen, yhteinen kieli, yhteistyö, yhteinen todellisuus ja yhteinen tavoite)
- Läsnäolo (välittäminen, empaattinen kohtaaminen, turvallisuus)
- Huumori (armollisuus itseä kohtaan, ilo, nauru ja innostus, työn positiivinen ajattelu)
- Dialogisuus
- Koskemattomuus

Kaikkien on hyvä muistaa yleiset hyvät käytöstavat. Toisia kohtaa käyttäydytään asiallisesti ja kunnioittavasti. Ketään ei kiusata. Yhteisissä tiloissa keskustellaan asiallisesti. Jokaisella on oikeus fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen. Toisten huoneisiin ei voi mennä ilman toisen nuoren lupaa. Jos yleisissä tiloissa käyttäytyminen on hankalaa, voi lapsi mennä esimerkiksi omaan huoneeseen rauhoittumaan ja juttelemaan aikuisen kanssa ja purkamaan pahaa mieltä tai olla vain itsekseen, kunnes mieli on rauhoittunut. Jokaisen lapsen/nuoren vapaudet ja vastuut ovat yksilölliset ja perustellut. Aikuiset eivät voi kertoa lapsille/nuorille toisten asioista tai esimerkiksi menoista. Yksikössä ei saa käyttää päihteitä eikä huumeaineita.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Kiusaamisesta kannattaa kertoa aikuisille, jotta asia voidaan selvittää nopeasti. Kiusaamisesta keskustellaan kaikkien osapuolten kanssa. Asia käydään läpi myös lapsen huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa. Tarvittaessa voidaan myös pyytää poliisia juttelemaan lapsille kiusaamisesta ja sananvapaudesta.

Lapsia tuetaan luomaan uusia kaverisuhteita ja ylläpitämään jo olemassa olevia kaverisuhteitaan. Kaverit voivat vieraila sovitusti Mäntyrinteellä päivä- tai yökyläilyä ja lapsi ja nuori voi vieraila kavereillaan. Asioista on hyvä sopia ohjaajien kanssa etukäteen, jotta esimerkiksi mahdolliset kyydit saadaan soviteltua ja aikuiset tietävät, missä lapsi liikkuu. Kotiintuloaika on myös hyvä sopia etukäteen ohjaajien kanssa ja muutoksista ilmoittaa yksikköön.

Kotiintuloaika/ paluu-aika yksikköön sovitaan aina tapauskohtaisesti. Arkena ei ole hyvä yömyöhään olla kylällä, jotta jaksaa aamuisin herätä kouluun. Kotiintuloajoissa huomioidaan lapsen ikä ja kehitystaso. Muutoksista on hyvä ilmoittaa yksikköön.

Lapsilla ja nuorilla on käytössä puhelimet. Mäntyrinteen lastensuojeluyksikkö hankkii nuorelle noin 200 € maksavan älypuhelimien sekä liittymän. Puhelimet saavat olla lapsilla ja nuorilla käytössä koko ajan. Ruokailujen ajaksi puhelin on kohteliasta jättää omaan huoneeseen. Puhelimen haitatessa lapsen ja nuoren arkea (esimerkiksi nuori valvoo yöt puhelimella pelaten) aikuiset keskustelevat puhelimen käytöstä lapsen / nuoren kanssa, tukevat ja kannustavat lasta / nuorta säännölliseen päivärytmiin ja puhelimen käytön lopettamiseen yöaikana. Jos puhelimen käyttöä joudutaan rajoittamaan rajoituspäätöksellä, keskustellaan asiasta ensin lapsen /nuoren kanssa sekä hänen sosiaalityöntekijänsä kanssa. Puhelimenkäyttöä koskevia asioita kirjataan myös lapsen asiakassuunnitelmaan. Kaikkien yksityisen suojaamiseksi, puhelimella ei saa kuvata muita lapsia ilman toisen lapsen suostumusta.

Mäntyrinteellä lapselle tarjotaan vähintään viisi ateriaa päivässä ja lapsia kannustetaan säännölliseen ateriarytmiin. Lapset lähtevät eri aikaan kouluun ynnä muihin menoihin sekä palaavat eriaikoina, mikä on myös huomioitu ruokailuissa. Lapsella on siis mahdollista syödä esimerkiksi päiväruoka myöhemmin. Lapsi voi myös ruokailla omassa huoneessaan, jos osallistuminen yhteisiin ruokailuihin tuntuu hankalalta. Lapset saavat käydä jääkaapilla ja kaapeilla hakemassa välipalaa, keittämässä kahvia, valmistamassa jääkahvia ja niin edelleen. Terveellistä lämmintä ruokaa ei kuitenkaan ole hyvä korvata välipaloilla.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Lapsille on käytössä vaateraha vaatehankintoja varten. Vaatehankinnoissa huomioidaan lapsen todellinen tarve. Esimerkiksi jos lapsella on housuja paljon, on silloin hyvä ostaa sellaisia vaatteita, mitä puuttuu. Lapset saavat itse valita ostamansa vaatteet. Lapselle hankitaan aina tarpeellinen, siisti, ikätasoinen vaatetus, vaikka varattu vaateraha ei siihen riittäisi.

Lapsi / nuori saa jokaisen kuukauden 1. päivä käyttörahan, joka on 1/3 osa elatusavunmäärästä tai alle 15-vuotiaalla puitesopimuksen mukainen määrä. Käyttörahan saa käyttää haluamallaan tavalla eikä siitä pidetä kirjaa. Lapsi kuittaa käyttörahan saaduksi allekirjoituksellaan. Käyttöraha voidaan maksaa myös lapsen / nuoren omalle tilille.

7.3 Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Mäntyrinteellä asiakkaana olevan lapsen hoito ja kasvatusta pohjautuu asiakassuunnitelmaan, jonka laatimisesta vastaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelman pohjalta laadimme yksityiskohtaisemman hoito- ja kasvatussuunnitelman yhdessä lapsen ja hänen vanhempiansa sekä sosiaalityöntekijän kanssa. Hoito- ja kasvatussuunnitelma ohjaa työskentelyämme lapsen kanssa arjessa. Päivitämme sitä säännöllisesti, vähintään aina asiakassuunnitelmanneuvottelun jälkeen. Tavoitteenamme on avoin ja läpinäkyvä arviointi yhdessä lapsen itsensä kanssa. Lapsen ja huoltajien osallisuutta pyritään tukemaan ja korostetaan kaikessa lasta koskevassa päätöksenteossa sekä hoidossa ja kasvatuksessa.

7.4. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja osallisuus

Asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia pidetään yllä ja edistetään säännöllisellä ja virikkeitä sisältävällä arjella. Lapsen hyvinvointia tukee turvalliset rajat ja läsnä olevat aikuiset. Kaikilla asiakkailla on lisäksi mielekäästä vapaa-ajan toimintaa ja harrastuksia. Yhteisissä palavereissa mietitään asiakkaiden hoitoon ja kasvatukseen liittyviä ajankohtaisia asioita. Asiakkaiden perheet ovat tärkeässä roolissa asiakkaiden elämässä ja heihin pidetään tiiviisti yhteyttä. Henkilöstö noudattaa työssään asiakkaan toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

työtettä. Lasta motivoidaan ottamaan vastuuta omasta elämänhallinnasta ja osallistumaan häntä koskeviin asioihin. Lapsen osallisuuden varmistaminen on erityisesti hänen omaohjaajiensa vastuulla.

Jokaisella lapsella on käytössään oma huone ja hän saa osallistua huoneensa sisustamiseen. Huone on lukittavissa niin, etteivät muut lapset pääse huoneeseen. Lapsen ollessa pois yksiköstä hänen huoneensa ovi pidetään lukittuna eikä kukaan työntekijöistä käy huoneessa perusteetta. Lapsi vastaa itse hallussaan olevista rahavaroista. Hänellä on halutessaan mahdollisuus antaa ne myös säilytykseen. Lapsi päättää itse käyttövarojensa käytöstä ja maksamme ne hänelle kuittausta vastaan. Lapsella on henkilökohtainen puhelin ja jokaisella on mahdollisuus myös tietokoneen käyttämiseen.

Jokainen työntekijämme on velvollinen puuttumaan kollegansa epäasialliseen käyttäytymiseen sen kohdistuessa asiakkaanamme olevaan lapseen tai hänen vanhempansa ja saattamaan asian esihenkilön tietoon. Esihenkilö ottaa asian puheeksi työntekijän kanssa ja sopii tarvittaessa jatkotoimenpiteistä.

Mäntyrinteellä on nollatoleranssi työntekijän epäasialliseen käytökseen ja tarvittaessa esihenkilö puuttuu siihen työnjohdollisin keinoin (huomautus, varoitus). Olemme tietoisia siitä, että meillä on lastensuojeluilmoitusvelvollisuus lastensuojelulain määrittämässä tilanteissa.

Käsitlemme asiakkaan kokeman epäasiallisen kohtelun, haittatapahtuman tai vaaratilanteen ensisijaisesti sen työntekijän kanssa, joka on ollut tilanteessa osallisena. Asian käsittelyssä ovat mukana aina työntekijä, hänen esihenkilönsä ja tarvittaessa toiminnanjohtaja ja työsuojeluvaltuutettu. Asia käsitellään viivytyksettä myös lapsen itsensä ja hänen vanhempiansa kanssa joko kasvokkaisessa tapaamisessa, tai jos se ei ole mahdollista, puhelimesta. Palvelupäällikkö varmistaa sen, että tietoon tullut asia on käsitelty asianosaisten kanssa ja tarvittavat jatkotoimenpiteet on hoidettu. Ilmoitamme asiasta aina myös lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

7.5. Asiakkaan oikeusturva

Jos olet tyytymätön saamaasi palveluun Mäntyrinteellä, toimi alla olevien ohjeiden mukaan.

- Käsittele asia palvelua antaneessa toimintayksikössä.
- Ensisijainen tapa selvittää palvelussa ilmennyt ongelma on keskustelu palvelua antaneessa toimintayksikössä. Keskustele kyseessä olevan henkilön tai hänen esihenkilönsä kanssa. Näin asiat voidaan selvittää nopeasti. Merja Isomaa, puh: 0445767006
- Voit myös ottaa yhteyttä sosiaalihuollon asioissa omaan sosiaalityöntekijään tai sosiaaliasiavastaava, jos tarvitset apua ja neuvoja asian käsittelyssä. (Sosiaaliasiavastaava: p. 040 135 7946)

Jos keskustelu ei auta, voit tehdä kirjallisen muistutuksen toimintayksikköön.

- Tee muistutus
- Kirjoita mahdollisimman selkeä kuvaus asiasta, josta haluat tehdä muistutuksen. Kerro mahdollisimman tarkasti, milloin ja missä tapaus sattui. Kerro selkeästi, mihin olet tyytymätön saamassasi palvelussa. Voit tehdä muistutuksen vapaamuotoisesti tai käyttää lomaketta, joka löytyy Mäntyrinteeltä.
- Ohjaajat auttavat sinua muistutuksen tai kantelun tekemisessä.
- Lähetä muistutus toimintayksikön palvelupäällikölle merja.isomaa@lakeus.fi. Hänen täytyy selvittää asia ja vastata sinulle kirjallisesti. Vastaus annetaan noin 14 vuorokauden sisällä.

Jos et ole tyytyväinen saamaasi vastaukseen, voit tehdä kantelun aluehallintovirastolle.

- Jos palvelua saanut asiakas ei sairauden, henkisen toimintakyvyn vajavuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi kykene itse tekemään muistutusta, muistutuksen voi tehdä hänen laillinen edustajansa, omaisensa tai muu läheisensä.
- Tee kantelu aluehallintovirastoon
- Mäntyrinteen ohjaajat auttavat sinua kantelun tekemisessä.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

Oikeusasiamies ja oikeuskansleri

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti esimerkiksi lastensuojelussa. Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen kotisivuilta löytyviä kantelulomakkeita. Oikeusasiamies tutkii tapauksen, jos hän epäilee, että viranomainen on toiminut väärin tai vastoin lakia. Kun asia on tutkittu, saat kirjallisen päätöksen, joka lähetetään sinulle ja sille, jonka toimintaa arvostelit. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan alle vuodessa. Autamme sinua yhteydenotossa oikeusasiamieheen tai oikeuskansleriin.

7.6. Asiakkaiden ja läheisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Mäntyrinteellä kerätään palautetta vuosittain asiakkailta, heidän omaisiltaan sekä palvelun tilaajalta Nappula Väylä -palvelun avulla. Mäntyrinteeseen palvelupäällikkö analysoi asiakaspalautteet ja raportoi siitä johtoryhmän jäsenille. Toimintaa kehitetään saatujen palautteiden pohjalta ja yhdistyksen toiminnanjohtaja vie palautteet hallituksen tietoon. Lapsia kannustetaan antamaan palautetta ja vaikuttamaan toiminnan kehittämiseen muun muassa yhteisöpalavereissa.

8. Hyvinvoinnin tukeminen

8.1 Ravinto

Mäntyrinteellä lapset saavat kaksi lämmintä ateriaa päivässä, sekä aamu-, väli- ja iltapalan. Tarvittaessa lapselle tarjotaan useampia välipaloja. Mäntyrinteellä valmistetaan ateriat itse ja kiertävän aterialistan on suunnitellut koulutettu henkilö. Erityisruokavaliot huomioidaan aterioilla. Nuoret saavat valmistaa itse välipaloja ja aterioita. Ohjauksella tuetaan nuoria säännölliseen ateriaritmiin ja terveelliseen

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

ruokavalioon. Työntekijän huolestuessa asiakkaan ravitsemuksesta ollaan yhteydessä ravitsemusterapeuttiin tai lasta hoitavaan tahoon.

8.2 Hygienia

Mäntyrinteelle on tehty siivoussuunnitelma, jota noudatetaan. Yksikössä noudatetaan hyvää käsihygieniaa, jolla pyritään vähentämään mikrobien siirtymistä. Yleistä hygieniaa seurataan silmämääräisesti tarkkailemalla. Mäntyrinteellä käy laitoshuoltaja kerran viikossa torstaisin ja pienempi siivous tehdään ulkopuolisen toimesta viikonloppuisin. Kausittain tehdään isompia siivouksia. Laitoshuoltaja vastaa yleistilojen siisteydestä yhdessä siivousvastaavan kanssa. Nuoret siivoavat omat huoneensa. Lisäksi yksikössä tehdään ylläpitosiivous lauantaisin ulkopuolisen siivoajan toimesta.

8.3 Terveystarkkailu

Henkilökunta seuraa asiakkaiden terveydentilaa käytännön hoito- ja kasvatustyössä. Yksikön sairaanhoitaja vastaa sairaanhoidollisista toimenpiteistä tai tarvittaessa lapsi kuljetetaan terveyskeskukseen tai päivystykseen. Tarvittavat seurantatutkimukset hoidetaan säännöllisin väliajoin. Henkilökunta reagoi herkästi asiakkaiden voinnin muutoksiin.

Kiireettömästi sairaanhoidosta vastaa kunnan terveyskeskus. Päivittäin terveyskeskuksen ollessa auki voi konsultoida lääkäriä puhelimitse. Kiireellisissä ja ensiaputilanteissa hätäkeskuksen kautta 112 on saatavissa hoitotason ambulanssipalvelut. Akuuteissa tilanteissa voi konsultoida Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin päivystävää lääkäriä ja sairaanhoitajaa. Lisäksi asiakkailla voi olla hoitosuhteita erikoissairanhoidon puolella.

Henkilökunta seuraa asiakkaiden terveydentilaa päivittäin käytännön ohjaustyössä, tarvittaessa asiakas käytetään terveyskeskuksessa, yksityisellä lääkäriasemalla tai päivystyksessä lääkärin vastaanotolla. Seuranta kirjataan päivittäin asiakasjärjestelmä Hilkkään.

Mäntyrinteellä noudatetaan 1.3.2017 voimaan tullutta tartuntatautilakia. Henkilökunnalta edellytetään lain mukaista rokotesuojaa. Tällä tavoin myös

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

edistetään asiakkaiden terveyttä. ”Tartuntatautilain uudistuksella torjutaan tartuntatauteja ja hoitoon liittyviä infektioita. Uusi tartuntatautilaki velvoittaa työnantajan suojelemaan tartuntatautien vakaville seurauksille alttiita potilaita ja asiakkaita (§ 48). Pykälä 48 astuu voimaan vuoden siirtymäajalla eli 1.3.2018. Se tehostaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan rokotuksia.”

8.4 Lääkehoito

Lääkehoidonsuunnitelma on osa henkilökunnan perehdytystä. Turvallisen lääkehoidon toteutumiseksi yksikössä on käytössä toimintaohjeet esim. lääkkeiden jakamiseen, antoon ja ottoon. Henkilökunta suorittaa lääkehoidon koulutuksen ja siihen liittyvät lääkkeiden antoluvat. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään aina tarvittaessa. Päivittämisestä vastaa lääkehoidosta vastaava sairaanhoitaja. Yksikössä on käytössä lääkkeenjaossa kaksoistarkastusmenetelmä. Jos lääkkeiden jaossa tai annossa havaitaan poikkeama, tehdään siitä poikkeamailmoitus sähköiseen riskienhallintajärjestelmään. Lääkkeitä käsittelevä henkilökunta suorittaa 5 vuoden välein Medieco lääketentit verkossa ja antaa tarvittavat näytöt yksikön vastuusairaanhoitajalle.

Mäntyrinteen lääkehoidosta vastaa Vivaelo Oy. Vivaelolla on nimetty lääkäri, joka hoitaa Mäntyrinteen lääkehoitoon liittyviä asioita.

9. Henkilökunta

Mäntyrinteen lastensuojeluyksikössä työskentelee moniammatillinen ja ammattitaitoinen henkilökunta. Mäntyrinteellä työskentelee palvelupäällikkö, tiimivastaava, vastuusairaanhoitaja sekä ohjaaja. Palvelupäällikkö toimii yksikön henkilökunnan lähiesihenkilönä ja vastaa yksikön toiminnasta. Tiimivastaava huolehtii arjen sujumisesta ja työjaosta yhdessä henkilökunnan kanssa. Tiimivastaava ja palvelupäällikkö tekevät pääsääntöisesti töitä arkisin virka-aikana. Vastuusairaanhoitaja vastaa yksikön lääkehoitosuunnitelman päivittämisestä, lääkehoidosta ja henkilökunnan perehdyttämisestä lääkehoitoon. Lisäksi Mäntyrinteellä työskentelee yhteisöpedagogi, sosionomeja, terveydenhoitaja / psykiatrinen sairaanhoitaja, toimintaterapeutti, lähihoitaja, nuoriso- ja

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

yhteisöohjaaja sekä perheterapeutti. Yksikön henkilöstömitoitus on 1,3 tt / lapsi. Työvuorossa on aamuisin 1–3 ohjaajaa, päivällä 2–5 ohjaajaa ja yöllä 1–2 ohjaajaa yksikön tarpeen mukaan.

Käytämme Mäntyrinteellä koulutettuja ja perehdytettyjä sijaisia. Äkillisiin sijaistarpeisiin esimerkiksi sairauslomasijaisuuksiin, Mäntyrinteen palvelupäällikkö ja henkilökunta hankkii sijaiset itsenäisesti sijaislistalta. Pidempiaikaisista sijaishankinnoista vastaa palvelupäällikkö ja toiminnanjohtaja. Vakinaisten työntekijöiden valinnat tehdään sisäisellä/ulkoisella haulilla. Vakinaisen työsuhteen vahvistaa hakumenettelyn ja haastattelun jälkeen yhdistyksen hallitus. Hakijoiden kelpoisuuden, lääkeosaamisen, ensiapuvalmiuden ja hygieniapassin varmistaa palvelupäällikkö. Lasten kanssa työskentelevien pitää toimittaa rikosrekisteriote.

Henkilökunnan työssäjaksamista ja hyvinvointia pidetään yllä huolehtimalla, että henkilöstöä on riittävästi ja työajat pysyvät kohtuullisina sekä työehtosopimuksen mukaisina. Lisäksi riittävällä esimiestyöllä, työkierrolla ja vuosittain käytävillä kehityskeskusteluilla tuetaan henkilökunnan jaksamista. Käytössä on ePassi sekä säännöllisesti toteutuvat virkistyspäivät. Lisäksi ohjaajille on kohdennettu työnohjausta ja Avekki-konsultaatiota. Työnohjaajana toimii Jaana Leino.

10. Perehdytys

Mäntyrinteellä on käytössä perehdytysuunnitelma. Perehdytysuunnitelma on jaettu vastuualueittain. Palvelupäällikkö, tiimivastaava, vastuusairaanhoitaja sekä nimetty ohjaaja perehdyttävät jokaisen uuden työntekijän ja opiskelijan hänen aloittaessaan työt tai harjoittelun. Koko henkilökunta osallistuu perehdytykseen vastuualueiden mukaan. Henkilökunta ja opiskelijat täyttävät vaitiolositoumuksen töihin tullessa. He tekevät myös tietoturvatestin verkossa. Lääkeluvat hankitaan noin kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta. Perehdytys on pitkä prosessi ja asioiden sisäistäminen vie aikaa. Sen vuoksi työntekijälle nimetään henkilö, kuka toimii vierellä kulkijana ensimmäisten kuukausien ajan.

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

11. Tietosuoja ja tietoturva

Mäntyrinteellä jokaiselle työntekijälle luodaan henkilökohtaiset tunnukset millä työntekijä pääsee kirjautumaan asiakastietojärjestelmään sekä kirjaamaan asiakkaiden tietoihin. Työsuhteen alussa työntekijä täyttää vaitiolositoumussopimuksen ja siten sitoutuu pitämään salassa asiakkaiden ja yhdistyksen tiedot myös työsuhteen jälkeen. Työntekijä suorittaa tietoturva ABC-koulutuksen hyväksytysti ja osoittaa siten hallitsevansa tietoturva-asiat. Järjestelmät on suojattu palomuurin ja niihin ei pääse kirjautumaan ulkopuoliset. Tietosuojaseloste ja sosiaalipalveluiden asiakasrekisteri löytyvät yhdistyksen nettisivuilta. Koko yhdistyksen tietoturvavastaavana toimii Mauri Hiltunen.

12. Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta.

12.1 Toiminnassa todetut kehittämistarpeet

Toiminnan kehittämistarpeet kootaan esimerkiksi haipro-ilmoituksista, asiakaspalautteista, kantelu- ja muistutusvastausten päätöksistä ja omavalvontakäynneistä sekä henkilöstön esittämistä kehittämisideoista. Mäntyrinteen omavalvontasuunnitelmaa päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun tai asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia tai havaitaan toimintaan liittyviä epäkohtia.

Vuonna 2024 havaitut kehittämiskohteet

- Kuukausikoosteisiin on tarkemmin merkitty koosteiden laatijat.
- Sisäisen viestinnän ja tiedonkulun kehittäminen.
 - o Aikataulu koko vuosi
 - o Toimenpiteet:

LAKEUDEN PALVELUYHDISTYS RY

- tiimimuistioista tehdään kattavat ja jokainen työntekijä lukee muistion ja kuittaa luetuksi. Muistutetaan työkaveri, jos hän ei ole ollut tiimissä
 - jaetaan tietoa suullisesti
 - jokainen merkitsee kalenteriin Nappulaan sopimansa asiat
 - tiimit säännöllisesti
- Palaveri käytäntöjen selkeyttäminen
- Aikataulu heti
 - Toimenpiteet:
 - pysytään asiassa
 - puhutaan yksi kerrallaan
 - raportin antaminen ensimmäiselle iltavuorolaiselle
 - säännölliset tiimit, loma-ajat huomioiden

Edeltävä omavalvontasuunnitelma päivitetty 20.2.2024

Omavalvontaa on päivitetty henkilöstön osalta 11.4.2025

13. Omavalvonnan toteutumisen seuranta

Omavalvonnan toteumista seurataan neljän kuukauden välein.

- Aikataulu:
 - helmikuu 2025
 - toukokuu 2025
 - syyskuu 2025
 - marraskuu 2025